

УДК 796.011.1-053.67:004

Юхно Ю.О.

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Процес фізичного виховання студентської молоді все більшою мірою починає набувати характер науково-практичного пошуку, вимагаючи науково-обгрунтованого підходу до організації та проведення занять фізичними вправами, до використання досягнень науки і техніки для отримання та аналізу інформації про діяльність студента.

Аналіз даних про особливості використання сучасних інформаційних технологій у практиці фізичного виховання студентів дозволив визначити перспективні напрямки використання комп'ютерних технологій у фізичному вихованні студентської молоді. Сучасні інформаційні технології в фізичному вихованні дозволяють вийти на більш якісний рівень забезпечення здорового способу життя студентської молоді. Комп'ютерні інформаційні системи є ефективним джерелом популяризації та пропаганди здорового способу життя.

Ключові слова: інформаційні технології, студентська молодь, фізичне виховання.

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми.

Вступ. Одне з головних завдань сучасної науки – продовження людського життя. Здоров'я людини в сучасному гуманістичному суспільстві є найвищою цінністю і залежить від цілого ряду об'єктивних і суб'єктивних факторів. Тому важливо відзначити, що Концепція розвитку фізичної культури та спорту в Україні серед цілей, завдань і принципів містить напрямки підвищення якості фізичного виховання, проведення моніторингу фізичної підготовки і фізичного розвитку дітей і молоді. Найважливішим завданням виховання і освіти підростаючого покоління, вирішальною умовою формування нового рівня культури життєдіяльності населення є цілеспрямоване й інтенсивне освоєння дітьми й молоддю цінностей національної й світової культури фізичної активності, актуалізованих у здоровому стилі життя [1, 2, 3].

Системотворчим фактором, що поєднує усі компоненти фізичної культури, є фізкультурно-спортивна діяльність, спрямована на фізичне вдосконалення людини. У сфері фізичної культури доцільно говорити про специфічну діяльність, пов'язану зі зміцненням здоров'я, розвитком фізичного потенціалу й досягненням фізичної досконалості [4].

Фізична активність, як і будь-яка людська діяльність, не існує інакше, як у формі дії й мети цієї дії. Умови й способи організації фізичної активності впливають на її формування. Використання інформаційних технологій у заняттях фізичною культурою слід розглядати як компонент, що виконує функцію ініціації фізичної активності. Сучасний розвиток техніки визначає поява все більшої різноманітності інформаційних технологій, що забезпечують широкий спектр занять фізичною культурою різних груп населення.

Соціально-економічна й суспільно-політична перебудова всіх сфер українського суспільства неминує спричиняє зміни в духовному житті людей, у мотивах їх поведінки, ціннісних орієнтаціях, соціальних установках. Перед системою вищої освіти, у цьому зв'язку, постає проблема переходу від традиційної педагогічної парадигми до навчання інноваційного типу, в основі якого повинна лежати, насамперед, піклування про здоров'я студентів, які є генетичним, культурним і професійним потенціалом нації.

Сьогодні вже загально визнано, що в перспективній системі вищої освіти повинні домінувати інформаційні компоненти. Адже система освіти повинна не тільки давати необхідні знання про нове інформаційне середовище суспільства, а й формувати новий світогляд.

На тлі інтенсифікації навчального процесу у вузах в останні роки відзначається неухильна тенденція зниження обсягу рухової активності студентів, що негативно позначається на фізичному розвитку, фізичній підготовленості й функціональному стані, тому особливу соціальну значимість здобувають питання збереження й зміцнення здоров'я учнівської молоді [4].

Дослідження останніх років свідчать, що однією із причин виникнення настільки жалюгідної ситуації є відсутність у студентів достатньої інформації про важливість здорового способу життя, ролі рухової активності в зміцненні соматичного здоров'я й елементарні навички самоконтролю за своїм фізичним станом.

Фахівці єдині в думці, що заповнення даного інформаційного вакууму можливо на основі використання в процесі фізичного виховання можливостей інформаційних технологій. Особливої

актуальності набувають теоретичні та практичні аспекти розробки інформаційних технологій фізичного виховання, які б сприяли підвищенню якості фізичної культури у вищих навчальних закладах.

Ціль роботи: проаналізувати використання сучасних інформаційних технологій у практиці фізичного виховання студентів.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Впровадження мультимедійних систем у процес фізичного виховання студентів розглядається як найважливіший напрямок науково-технічного прогресу в області інтенсифікації й індивідуалізації навчання, озброєння студентів системою валеологічних знань.

При розробці й впровадженні інформаційно-методичних систем у процес фізичного виховання необхідно враховувати об'єктивні й суб'єктивні організаційно-педагогічні умови.

Об'єктивні умови – професіоналізм викладача в умовах інформатизації педагогічного процесу; організація корекційно-профілактичних заходів з використанням комп'ютерних технологій; комп'ютерна грамотність і інформаційна культура студента; матеріально-технічне забезпечення.

Суб'єктивні умови – наявність валеологічних знань і педагогічного моніторингу; потреба у фізичному вдосконаленні; оптимізація рухової активності; планування життєдіяльності.

Спільна діяльність викладача й студента включає пряме або непряме педагогічне керівництво і є результатом навчання.

У наш час усе більш актуальним стає принцип оздоровчої спрямованості занять фізичною культурою. Здоров'я людини належить до глобальних проблем сучасності, у якій наявне найбільш загострене протиріччя: витрати цивілізації не могли негативно не відбитися на стані здоров'я сучасної людини.

Один з найбільш перспективних напрямків, що дозволяють суттєво підвищити ефективність фізкультурно-оздоровчої діяльності, – особиста зацікавленість кожної людини в зміцненні свого здоров'я. І завдання фахівців, які працюють в області оздоровчої фізичної культури, – пробудити зацікавленість у формуванні здорового способу життя. У вирішенні цього завдання велику допомогу може надати і надає комп'ютерна техніка.

Викладачі, спортивні лікарі при оцінці фізичної кондиції студентів зустрічаються з низкою проблем: неоднорідністю одиниць виміру результатів тестування, великою різноманітністю тестових програм, низьким рівнем мотивації, як у студентів, так і у викладачів, недостатньою підготовкою викладача до проведення тестування тощо.

Для ознайомлення студентів у процесі фізичного виховання з основами знань з атлетичної гімнастики В.Ю. Волковим [5] розроблена програма "Атлет". Структура програми розроблена за принципом гіпертексту. Студент, працюючи із програмою, вибирає ту послідовність, яку вважає необхідною, що дозволяє максимально використовувати індивідуальний підхід у навчанні.

Програма "Атлет" включає як площинну мультиплікацію (рис. 1), так і екрани з роликami відеомультимедіації.

Рис. 1. Вікно програми "Атлет", Розділ – М'язи.
Роздрукована з екрана комп'ютера

Оцінка засвоєння теоретичного матеріалу дозволяє учням чи викладачам виявити ступінь засвоєння отриманих знань за курсом "Атлетична підготовка" у відсотках (за 100% узята відсутність помилок при відповідях на контрольні питання).

У розділі "Рекомендована література" учень, вибравши той розділ, що його цікавить, може прочитати анотацію й познайомитися зі змістом обраної книги.

Розроблена Н.А. Колосом, [6] інформаційно-методична програма "Гармонія тіла" призначена для виконання наступних функціональних завдань:

– зберігання даних про користувачів програми, тобто необхідну особисту інформацію, параметри фізичного розвитку, геометрії мас, фізичної підготовленості;

– зберігання архіву інформації про фізичний стан досліджуваного контингенту з метою аналізу динаміки цих показників для внесення коректив у фізкультурно-оздоровчий процес (рис. 2).

Рис. 2. Вікна програми "Гармонія тіла". Роздруківка з екрана комп'ютера

Даний програмний продукт дозволяє індивідуалізувати процес фізичного виховання студентської молоді, надаючи йому характеру стійкого цілеспрямованого й ефективного процесу пізнання, а також формувати стійке мотиваційно-ціннісне ставлення до фізкультурно-оздоровчих занять, розширює можливості реалізації сучасних оздоровчих технологій у тренувальному процесі студентів і дозволяє представити його у вигляді замкненої системи керування із включенням елементів самоконтролю.

На базі Національного університету фізичного виховання і спорту України Н.Л. Головановою (2012) розроблена інформаційно-методична система "Здоров'я з іголки" (рис. 3), яка призначена для підвищення ефективності процесу професійно-прикладної фізичної підготовки фахівців швейного виробництва.

Рис. 3. Головне вікно й структура програми "Здоров'я з іголки". Роздруківка з екрана комп'ютера

Розроблений О.А. Должиковой [7] інтерактивний комплекс "Brainteaser" являє собою сукупність засобів і методів автоматизованої діагностики і удосконалення когнітивних здібностей студентів фізкультурних ВНЗ (рис. 4).

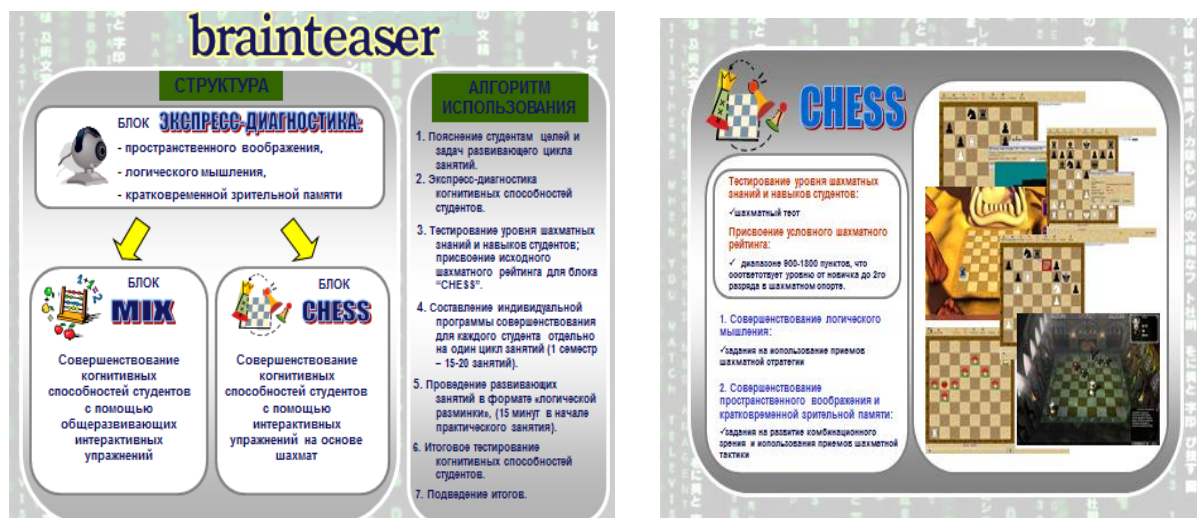

Рис. 4. Головне вікно й структура програми "Brainteaser". Роздруківка з екрана комп'ютера

Програми, що входять до складу комплексу, дозволяють здійснювати моніторинг логічного мислення, короточасної зорової пам'яті й просторового мислення студентів, а також містять індивідуальні програми розвитку даних здібностей. Для розвитку когнітивних здібностей автором запропоновано два різні блоки інтерактивних завдань:

– блок "MIX", який представлений стандартизованими загальнорозвиваючими вправами й іграми, що можуть використовуватися незалежно від наявності специфічних навичок;

– блок "CHESS", який побудований на основі використання інтелектуальних ігор, на прикладі шахів.

На базі Національного університету фізичного виховання і спорту України та Київського національного університету внутрішніх справ В.А. Данильченко [8] розроблена мультимедійна інформаційно-методична система "ПРАВОЗАХИСНИК", яка призначена для підвищення ефективності процесу навчання техніці рукопашного бою курсантів у процесі спеціальної фізичної підготовки (рис. 5).

Рис. 5. Головне вікно й структура програми "ПРАВОЗАХИСНИК". Роздруківка з екрана комп'ютера

Мультимедійна інформаційно-методична система "ПРАВОЗАХИСНИК" дає можливість інтегрувати різні середовища представлення інформації – текст, статичну й динамічну графіку, відео й аудіо записи в єдиний комплекс, що дозволяє учню стати активним учасником навчального процесу. Використання мультимедіа дозволяє в максимальному ступені врахувати індивідуальні особливості сприйняття інформації, що надзвичайно важливо під час передачі комп'ютером навчальної інформації від викладача студентам.

Отже, показавши актуальність і значимість означеної теми, ми також хотіли підкреслити, що є нові можливості для досліджень із цієї проблеми.

Висновки. Сучасні інформаційні технології в фізичному вихованні дозволяють вийти на більш якісний рівень забезпечення здорового способу життя студентської молоді. Комп'ютерні інформаційні системи є ефективним джерелом популяризації та пропаганди здорового способу життя.

Незважаючи на наявність широкого спектра комп'ютерних програм для розв'язання завдань фізичного виховання в навчальному процесі, питання використання інформаційних технологій у студентів в сфері "Фізична культура і спорт" вимагає більш поглибленого й практичного вивчення.

Перспективи подальших досліджень пов'язано з розробкою інформаційних технологій для розв'язання контрольованого фізичного виховання студентської молоді.

Використані джерела

1. Зайцева Т.И., Смирнова О.Ю. В сб.: Информационные технологии в образовании. – М., 2000.
2. Петров П.К. Информационные технологии в физической культуре и спорте: учебное пособие / П.К. Петров. – М.: Изд. центр "Академия", 2008. – 288 с.
3. Воронов И. А. Информационные технологии в физической культуре и спорте / И. А. Воронов. – М. : СПбГУП, 2007. – 140 с.
4. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді. Посібник. / Т.Ю. Круцевич, М.І. Воробйов, Г.В. Безверхня. – К.: Олімпійська література, 2011. – 224с.
5. Волков В. Ю. Компьютерные технологии в физической культуре, оздоровительной деятельности и образовательном процессе / В. Ю. Волков // Теория и практика физической культуры. – 2001. – № 4. – С. 60–63 ; № 5. – С. 56–61.
6. Кашуба В.А. Использование компьютерных технологий в процессе физического воспитания студенческой молодежи / В.А. Кашуба, К.Н. Сергиенко, Н.А. Колос, А.И. Алёшина // Молодіжний науковий вісник : зб. наук. праць. – 2007. – С. 16-23
7. Должикова О. А. Перспективы использования мультимедиа технологий в подготовке специалистов по физическому воспитанию и спорту / О. А. Должикова // Вісн. Чернігів. держ. пед. ун-ту ім. Т. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. – Чернігів : ЧДПУ, 2008. – Вип. 54. – С. 289–293.
8. Данильченко В. А. Использование информационных технологий в процессе обучения технике двигательных действий / В. А. Данильченко, Т. А. Хабинец, Ю. Л. Хлевна // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту: зб. наук. пр. / за ред. Єрмакова С. С. – Х.: ХХІІІ, 2012. – № 3. – С. 29–32.

Yukhno Y.

NOWADAY INFORMATION TECHNOLOGY IN PHYSICAL EDUCATION OF YOUNG STUDENTS

The process of physical education of young students begins increasingly to acquire the character of scientific and practical research, requiring evidence-based approach to the organization and training, to the use of scientifically and technological progress to obtain and analyze information on the activities of the student. Theoretical and practical aspects of the development of information technology in physical education which would help improve the quality of physical culture in higher educational institutions, became particularly actual. The introduction of multimedia systems in the process of student's physical education is seen as the most important area of scientific and technological progress in the intensification and individualization of training, indoctrination of valeological knowledge system to students.

The aim of this research is to analyze the use of nowadays information technologies in the practice of student's physical education.

Analysis of the data about the features of the use of nowadays information technologies in the practice of physical education of students allowed to identify the perspective areas of computer technologies in physical education of young students. The presented information technologies allow to reach a level of greater quality to ensure healthy lifestyle of young students. Computer information systems are an effective source of promotion and propaganda of healthy lifestyles.

Despite the availability of a wide range of computer programs to solve problems of physical education in academic process, the use of information technologies for students in the field of "Physical culture and sport" requires more in-depth and practical study. Prospects for further research are related to the development of information technologies to solve the controlled physical education of young students.

Key words: information technology, young students, physical education.

Стаття надійшла до редакції 27.08.2015 р.